

Nurmijärven kunnan talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2022-2024

Kunnanhallitus 25.10.2021 § 270

1003/02.02.00/2021

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi).

Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Tasapainon arvioinnissa huomioidaan tarvittaessa taseeseen edellisiltä tilikausilta muodostuneet ylijäämät. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan edellyttämät määrärahat ja tuloarviot ja siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee olla käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2022–2024 on valmisteltu kunnanhallituksen 21.6.2021 § 170 päättämän palveluiden järjestämissuunnitelman ja talousarviokehityksen pohjalta. Kehyksessä on huomioitu NUUKA-toimenpidesuunnitelman käyttötaloutta koskevat sopeutukset.

Kunnanhallitus on kehyksessä päättänyt talousarviovalmistelulle seuraavat lähtökohdat:

1. Kunnan omassa palvelutuotannossa menon kasvua hillitään NUUKA:n toimenpidesuunnitelman toimenpitein sekä pidättäytymällä palveluiden laajentamisesta ja uusien vakanssien perustamisesta. Käyttötalouden budjetoinnin lähtökohtana on ollut vuoden 2021 talousarvio ja tilinpäätösennuste.
2. Bruttoinvestoinnit vuonna 2022 ovat enintään 50,0 milj. euroa (sis. liikelaitokset).
3. Kunnallisveroprosenttiin ja kiinteistöveroprosentteihin ei esitetä muutoksia vuodelle 2022.

Kunnan toimialat ja liikelaitokset ovat valmistelleet talousarvioehdotuksensa kunnanhallituksen antaman kehyksen mukaisesti syyskuun aikana.

Kunnanjohtajan talousarvioesityksessä käyttötalouden taso vuodelle 2022 alittaa kunnanhallituksen antaman kehyksen 2,9 milj. eurolla. Alitus selittyy pääasiassa sosiaali- ja terveydenhuollon budjettiosuuden pienentymisellä kehyksen ennakkoarvioista. Kunnan omissa toiminnoissa nettomenojen ylityspaine kehykseen nähden nousi 1,1 milj. euroon, joka tasattiin lisätasapainotuksilla. Ylityspaineesta huomattava osa johtui kiinteistöjen ylläpitokustannuksista sekä ICT-palvelujen kasvavista kustannuksista. Lisäksi verotuloennuste parantui huomattavasti kehysvaiheen tiedoista, ollen kunnanjohtajan talousarvioesityksessä 2,4 milj. euroa kehystä suurempi. Muutoin kunnanjohtajan talousarvioesitys on olennaisilta osin annetun kehyksen mukainen.

Nurmijärven kunnan taloudelliset lähtökohdat kaudelle 2022–2024

- Kunnan tilikaudet ovat toteutuneet vuosina 2018 ja 2019 voimakkaan alijäämäisinä. Vuonna 2020 tulos nousi plussalle valtion koronatuista johtuen ja kuluvana vuoden positiivista tilinpäätösennustetta selittää poikkeuksellisen korkeat maan myynnin

luovutusvoitot. Kunnan palvelutuotannon menot ovat nousseet merkittävästi edellisten vuosien aikana ja kehitys mukailee yleistä kuntatalouden kehityssuuntaa. Samalla kuitenkin verotulojen kehitys on ollut verkkaita ja varsinkin korona synnytti varjon verotulojen kehityksen ylle. Kunnan käyttötalousmenojen kasvu on ollut aikavälillä 2018–2020 17,8 milj. euroa, kun samalla aikavälillä verotulot ilman koronatukia sekä veronkorotukset huomioiden ovat kasvaneet 14,6 milj. euroa.

- Käyttötalousmenojen kasvu on kohdentunut erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä sivistys- ja hyvinvointipalveluihin. Menojen kasvun taustalla on vaikuttanut palvelutarpeiden kasvu, palvelutuotannon yleinen yksikkökustannusten nousu, yleissitovien palkantarkistusten aiheuttama henkilöstökulujen nousu sekä toimitilakustannusten kasvu.
- Kunnan lainakanta on tilikausien 2011–2019 aikana kasvanut 75,6 milj. eurosta 199,5 milj. euroon. Suhteellisen lyhyessä ajassa kunnan lainakanta on lähes kolminkertaistunut ja vuonna 2020 lainakanta nousi jo 206,7 milj. euroon. Vuoden 2021 tilinpäätösennusteessa lainakannan arvioidaan asettuvan 219,7 milj. euron tasoon.
- Rakenteelliset ongelmat kunnan tulojen ja menojen välillä ovat edelleen läsnä ja velkaantuminen jatkuu kuluvana vuonna ja tulevina vuosina edelleen. Talouden haasteet tulevat painamaan kunnan talouden alijäämäiseksi vuosien 2024–2025 aikana ja talouden alavireinen sointu tulee jatkumaan tästä eteenpäin vuosikymmenen loppuun saakka. Talouden ja toiminnan sopeuttamistarve on siis edelleen olemassa ja vuoden 2023 jälkeen tasapainottavat toimenpiteet tulevat kohdentumaan kunnan jäljelle jääviin palveluihin, eli entistä pienempään kokonaisuuteen, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen siirtyessä hyvinvointialueiden järjestettäväksi. Tästä johtuen investointeja tulee tulevaisuudessakin priorisoida ja sopeuttaa lainakannan kasvun hillitsemiseksi. Myös verotulojen kasvattamisen mahdollisuudet tulee arvioida osana talouden sopeutusta.

Talousarvion 2022 ja taloussuunnitelman 2022–2024 perustelut

- Palvelutuotannon nettomenot ovat vuonna 2022 230,5 milj. euroa, joka on noin 5,3 milj. euroa enemmän vuoden 2020 tilinpäätökseen verrattuna. Kuluvan vuoden tilinpäätösennusteeseen (Osavuusikatsaus 1.1.-30.6.2021) nähden palvelutuotannon nettomenojen arvioidaan nousevan 3,6 milj. euroa. Nettomenojen kasvun arvioidaan hidastuvan aikaisemmista vuosista taloussuunnitelmassa 2022–2024, edellyttäen kuitenkin, että NUUKA:n toimenpidesuunnitelman sopeutukset toimeenpannaan suunnitellusti, ja että palveluiden laajentamiselta pidättydytään.
- Sosiaali- ja terveyspalvelujen budjetti vuodelle 2022 on 136,5 milj. euroa. Tämä on noin 7,0 milj. euroa enemmän vuoden 2020 tilinpäätökseen nähden sekä 3,5 milj. euroa enemmän vuoden 2021 tilinpäätösennusteeseen (Osavuusikatsaus 1.1.-30.6.2021) nähden.
- Korona-pandemian vaikutus kunnan verotuloihin on ollut arvioutua vähäisempi ja verottajan sekä Kuntaliiton veroennusteet ovat parantuneet useaan otteeseen kuluvan vuoden aikana. Verotuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2022 yhteensä 215,9 milj. euroa, joka on 8,2 milj. euroa enemmän kuluvan vuoden tilinpäätösennusteeseen nähden. Verotulojen suotuisan kehityksen ennakoitaan jatkuvan vuoteen 2024 saakka.
- Verotulojen, valtionosuuksien ja rahoitustulojen ja –menojen jälkeen vuoden 2022 vuosikatteen muodostuu 29,9 milj. euroa. Vuosikate asettuu vuonna 2023 34,6 ja vuonna 2024 27,3 miljoonaan euroon.

- Merkittävien investointien myötä poistojen arvioidaan nousevan 23,3 miljoonasta 26,4 miljoonaan euroon aikavälillä 2022–2024. Pitkällä aikavälillä kunnan tulee huolehtia vuosikatteen riittävästä vahvuudesta poistojen kasvaessa, että talous säilyisi tasapainossa myös tuloslaskelmatasolla (ns. kirjanpidollinen tasapaino).
- Taloussuunnitelmassa kunnan bruttoinvestointitaso vuonna 2022 on 49,4 milj. euroa, vuonna 2023 35,1 milj. euroa ja vuonna 2024 53,9 milj. euroa. Rahoitusosuuksia investointeihin on arvioitu taloussuunnitelmakaudella kertyvän yhteensä 1,9 milj. euroa.
- Arvioitu nettolainakannan muutos vuonna 2022 on 14,5 milj. euroa, jolloin kunnan lainakanta nousisi yhteensä noin 234,2 milj. euroon. Suurista investoinneista johtuen kunnan velkaantuminen tulee jatkumaan pitkään voimakkaana, joskin velkaantuminen poikkeuksellisesti hidastuu vuonna 2023. Vuoden 2024 loppuun mennessä kunnan lainakannan arvioidaan nousevan 246,6 milj. euroon.

Liitteenä talousarvio 2022 ja taloussuunnitelma 2022–2024

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää:

1. hyväksyä osaltaan vuoden 2022 talousarvion ja taloussuunnitelman 2022-2024 ja esittää sen edelleen valtuuston hyväksyttäväksi,
2. valtuuttaa strategia- ja talousjohtajan tekemään mahdolliset tekniset korjaukset talousarviokirjaan.

Valmistelija

kunnanjohtaja Outi Mäkelä, puh. 040 317 2100
 strategia- ja talousjohtaja Ville Rajahalme, puh. 040 317 2080
 taloussuunnittelupäällikkö Erno Kontio, puh. 040 317 2071

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Lisäksi kunnanhallitus päätti Koy Klaukkalan Säästökeskuksen talousarvion käsittelyn yhteydessä, että yhtiön pysäköintialueiden peruskorjaushankkeisiin liittyvä investointi tuodaan erillisenä omistajaohjausasia hallituksen käsittelyyn myöhemmin.

Asian käsittelyn aikana kokouksessa pidettiin tauko klo 17.11–17.25.